

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6030508 «Фінанси і кредит»
(шифр та найменування спеціальності)
за спеціалізацією
«Банківська справа»
(назва спеціалізації)

на тему:
«Банки на ринку платіжних карток»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 4 курсу 41 групи

Прядко О. В

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузнєцова Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Ринок банківських карток тривалий час розвивався екстенсивним шляхом, перш за все за рахунок зростання кількісної його складової - інфраструктури, що обслуговує операції з отримання готівки. Сучасний картковий ринок зазнав істотних змін та орієнтований на підтримку жорсткої конкурентної атмосфери між гравцями. Платіжні картки сьогодні є багатофункціональним і вкрай затребуваним роздрібним продуктом, вони становлять невід'ємну частину широкого спектра пропонованих банками фінансових послуг та, відповідно, забезпечують отримання комісійних доходів. В той же час питання безпеки проведення операцій з використанням банківських карток є гострим оскільки визначає рівень лояльності клієнтів до свого банку.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад організації ринку платіжних карток та надання практичних рекомендацій з питань удосконалення діяльності банків на картковому ринку.

Основними завданнями дипломної роботи є:

дослідити еволюційний розвиток світового ринку платіжних карток;
проаналізувати модель регулювання ринку платіжних карток в Україні;

проаналізувати діяльності банків України на картковому ринку;
охарактеризувати діяльність АТ КБ «Приватбанк»;
проаналізувати операцій АТ КБ «Приватбанк» з платіжними картками;
розглянути питання безпеки функціонування карткових платіжних систем в Україні;

дослідити ризики шахрайства з платіжними картками та методи їх зниження.

Об'єктом дослідження є ринок платіжних карток.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань, пов'язаних з діяльністю комерційного банку на картковому ринку.

Методами дослідження є загальнонаукові прийоми і методи досліджень: 1) метод системної оцінки; 2) метод аналізу і синтезу; 3) метод групування, порівняння та узагальнення економічних показників; 4) методи фінансового аналізу та спостереження.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів; законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність банків на картковому ринку; офіційні фінансові звіти банків; статистичні дані НБУ; матеріали періодичних видань та Інтернет-ресурси

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 19 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти функціонування ринку платіжних карток» розглянуто зміст понять «платіжна картка», «ринок платіжних карток»; визначено етапи становлення світового карткового ринку; розглянуто нормативно-правові акти, що регулюють порядок проведення банками операцій з платіжними картками.

У другому розділі «Аналіз формування карткового бізнесу банками України» проаналізовано основні показники ринку платіжних карток: кількість емітованих карток, в т.ч. активних, стан та темпи зростання інфраструктури ринку, кількість та суми готівкових та безготівкових операцій з використанням карток, особливості діяльності АТ КБ «Приватбанк» на ринку платіжних карток.

У третьому розділі «Шляхи удосконалення діяльності банку на ринку платіжних карток» проаналізовано питання безпека функціонування карткових платіжних систем в Україні, особливості проведення оверсайта карткових платіжних систем, досліджено ризики шахрайства з платіжними картками та методи їх зниження, запропоновано використання крос-канальної аналітичної системи, що дозволить банкам знизити втрати за рахунок підвищення якості розпізнавання сценаріїв шахрайства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Індустрія платіжних карток зробила колосальний ривок у розвитку, починаючи свій шлях з картонних карток, і перетворившись в складний універсальний платіжний інструмент, що володіє широкими функціоналом та приймається до оплати в безлічі торгових точок по всьому світу. Такі перетворення призвели до розвитку карткових платіжних систем і формування сучасної моделі ринку карток, яка дозволяє своєчасно задовольняти зростаючі потреби економічних суб'єктів в багатофункціональному платіжному засобі.

2. Ключовими учасниками ринку платіжних карток в Україні є міжнародні платіжні системи «MasterCard» та «Visa». У 2018 році частка активних платіжних карток «MasterCard» склала 70% (26 млн шт.), частка карток «Visa» - 29% або 10,5 млн шт., частка НПС «ПРОСТІР» - лише 1% (0,5 млн шт.).

3. Незважаючи на фінансові труднощі, що призвели до націоналізації, безперечним лідером із обслуговування платіжних карток є АТ КБ «Приватбанк». Станом на 01.01.2019 року кількість карток емітованих банком склала 49,3% від загальної кількості по банківській системі, з них активних – 55,3%. Інфраструктура обслуговування платіжних карток найбільш розвинена: частка банківських пристроїв складає 55%, частка платіжних терміналів – 59% від загальної кількості в країні.

4. У 2018 році порівняно з 2017 роком кількість незаконних/сумнівних операцій з платіжними картками зросла на 27,9 тис. од або на 36% і склала

105,5 тис.од, сума збитків зросла на 100,4 млн.грн або на 61% і склала 264,1 млн.грн, проте питома вага збитків від шахрайських операцій лишається зовсім не значною - 0,0092% від загальної суми збитків.

5.Впровадження крос-канальної аналітичної системи протидії шахрайству дозволить банкам знизити не тільки прямі втрати за рахунок підвищення якості розпізнавання сценаріїв шахрайства, а й непрямі витрати за рахунок звуження «сірої» зони, в яку потрапляють сумнівні операції, обробка яких вимагає значних ресурсів, включаючи дзвінки клієнтам, роботу з претензіями, проведення розслідування.

АНОТАЦІЯ

Прядко О. В «Банки на ринку платіжних карток»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6030508 «Фінанси і кредит» за спеціалізацією «Банківська справа». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти поняття «платіжна картка», «ринку платіжних карток», визначено етапи становлення світового карткового ринку .

Проаналізовано картковий портфель українських банків, інфраструктуру карткового ринку, досліджено особливості діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК» на ринку платіжних карток за кількісними показниками та карткові продукти і сервіси, що разом забезпечують банку позицію лідера на ринку.

Проведено оцінку масштабів шахрайства з платіжними картками вітчизняних банків. Запропоновано впровадження крос-канальної аналітичної системи, що дозволить банкам знизити втрати за рахунок підвищення якості розпізнавання сценаріїв шахрайства.

Ключові слова: банку, клієнт, послуга, картка, платіжна система, дохід.

ANNOTATION

Pryadko O. In "Banks on the Payment Cards Market"

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 6030508 "Finance and Credit" in the specialization "Banking". - Odessa National University of Economics. - Odessa, 2019.

The theoretical aspects of the concept of "payment card", "payment cards market", the stages of formation of the world card market are defined in the paper.

The analysis of the card portfolio of Ukrainian banks, the infrastructure of the card market, the features of the activity of JSC "CB" PRIVATBANK "in the market of payment cards by quantitative indicators and card products and services are investigated, which together provide the bank the position of a leader in the market.

The scale of fraud with payment cards of domestic banks was assessed. The introduction of a cross-channel analytical system is proposed, which will allow banks to reduce losses by improving the quality of scam script recognition.

Keywords: bank, client, service, card, payment system, income.